پرونده

شیخ عیسی قاسم: حضور اسرائیل یعنی اشغال بحرین

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی پس از ثبت توافق عادی‌سازی روابط با امارات، این بار به بحرین سفر کرد تا پرونده خیانت اعراب تکمیل شود؛ سفری که همزمان با سالگرد انقلاب ۱۴ فوریه بحرین انجام شد و بحرینی‌ها علیه سفر بنت تظاهرات کردند. گروه‌های مقاومت عراق و فلسطین هم در همبستگی با ملت بحرین، نزدیکی تل‌آویو و منامه را محکوم کردند.

نفتالی بنت، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اولین سفر رسمی خود را به عنوان نخست‌وزیر به بحرین انجام داد. به گزارش شبکه روسیا الیوم، نفتالی بنت، پیش از ترک اراضی اشغالی به مقصد بحرین اظهار کرد: «من در آستانه سفر به بحرین به عنوان نخستین نخست‌وزیر اسرائیل که به منامه سفر می‌کند، با پادشاه و ولیعهد این کشور دیدار و مجموعه‌ای از جلسات را با هدف تکمیل توافقنامه صلح میان دو طرف برگزار خواهم کرد.» وی افزود: من معتقدم به ویژه در این برهه پرتلاطم مهم است که از این منطقه پیام حسن نیت و همکاری برای ایستادن در کنار هم در برابر چالش‌های مشترک و ایجاد پل‌هایی به سوی آینده ارسال کنیم.» بنت روز سه‌شنبه با حمد بن عیسی آل خلیفه پادشاه و سلمان بن حمد آل خلیفه ولیعهد بحرین دیدار کرد. بنا به اظهار دفتر بنت، آنها درباره اقتصاد منطقه و موضوعات دیپلماتیک، از جمله نوآوری فناوری گفت‌وگو کردند. بنت همچنین با وزرای دارایی، خارجه، صنایع و ترابری بحرین و با اعضای جامعه کوچک یهودیان بحرین ملاقات خواهد داشت. این سفر بعد از امضای توافقنامه سازش این شیخ‌نشین حوزه جنوبی خلیج فارس با اسرائیل صورت می‌گیرد که در سپتامبر ۲۰۲۰ به انجام رسید. اسرائیل در ماه‌های اخیر همکاری خود را با کشورهای حاشیه خلیج فارس افزایش داده است و بنی گانتس، وزیر جنگ اسرائیل در همین راستا هفته گذشته به منامه سفر کرد و طبق گزارش‌ها یک افسر ارتش صهیونیستی به عنوان بخشی از ائتلاف بین‌المللی در بحرین مستقر خواهد شد. نخستین سفر بنت به بحرین همزمان با یازدهمین سالگرد انقلاب مردمی این کشور علیه رژیم آل خلیفه است.

■ واکنش‌های داخلی و خارجی

سفر بنت به بحرین با موجی از واکنش‌های داخلی و خارجی مواجه شده است. به گزارش ایسنا، به نقل از سایت عربی ۲۱، در منطقه الدیه در غرب منامه، مردم بحرین در تظاهراتی علیه این سفر و عادی‌سازی روابط با اشغالگران تظاهرات کردند. آنها خشم خود را ابراز داشته و شعارهایی علیه عادی‌سازی روابط سر دادند. جمعیت ملی اسلامی الوفاق بحرین هم شامگاه دوشنبه نشستی را با عنوان همایش همبستگی به مناسبت یازدهمین سالروز آغاز انقلاب ۱۴ فوریه بحرین در مرکز فرهنگی بیروت در منطقه ضاحیه برگزار کرد. به نوشته «العهد»، شیخ «حسین الدیهی» معاون دبیر کل جمعیت الوفاق بحرین در این نشست، گفت: ما دیدار مضحکی را که قرار است نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی با پادشاه بحرین داشته باشد، رد می‌کنیم. او تأکید کرد: ما ملت بحرین مدافع آرمان فلسطین باقی خواهیم ماند و هیچ‌گونه عادی‌سازی روابط با رژیم اشغالگر اسرائیل را قبول نداریم. به گزارش پایگاه خبری النشره، آیت‌الله شیخ عیسی قاسم، رهبر شیعیان بحرین نیز روز سه‌شنبه در واکنش به سفر بنت به منامه تأکید کرد که ملت بحرین بر مخالفت با حضور نفتالی بنت در خاک کشورشان تأکید می‌کنند و آن را نمی‌پذیرند. رهبر معنوی انقلاب بحرین اضافه کرد: «هدف رژیم صهیونیستی از حضور یک افسر ارشد ارتش خود در بحرین این است که تحرکات استعماری و متجاوزانه خود را از بحرین مدیریت و دستورات خود را مستقیماً صادر کند. با این حساب دیگر چه مانده تا بدانیم که کشورمان کاملاً به اشغال درآمده است؟» همچنین به گزارش مرکز اطلاع رسانی فلسطین، فوزی برهوم از رهبران جنبش حماس استقبال بحرین از نفتالی بنت که از مسئولان اصلی جنایت علیه ملت فلسطین و شهرک‌سازی و اقدامات نژادپرستانه این رژیم است، را مایه تأسف خواند. جنبش نجبای عراق هم دیروز طی بیانیه‌ای ضمن انتقاد از نهادهای بین‌المللی داعیه‌دار حقوق‌بشر که انقلاب ملت بحرین علیه رژیم آل‌خلیفه را به فراموشی سپرده‌اند، اعلام کرد: «ما به خون شهدای بحرینی، اشک بیوه‌زنانی که مانند نخل استوارند و ایستادگی زندانیان در بند و تحت شکنجه ظالمان، احساس توأمان افتخار، امید، شکیبایی و توکل بر خداوند متعال داریم.» در بیانیه نجبا تصریح شده است: «ما حتی یک‌روز هم از حمایت میدانی و رسانه‌ای از ملت برادر بحرین دست برنمی‌داریم و در هر زمینه ممکن، به پشتیبانی آنان خواهیم شتافت؛ تا زمانی که محاکمه و سرنگونی این رژیم طاغوتیِ جنایت‌پیشه و برآورده‌شدن خواسته‌های ملت عزیز بحرین محقق شود.»

دورنما

انتقاد از برنامه صهیونیستی-امریکایی در انتقال گاز به لبنان

دام امریکایی‌ها برای لبنان در مسیر انتقال گاز

یک تحلیلگر لبنانی با انتقاد از انتقال گاز از مصر و اردن به لبنان، این اقدام را توطئه امریکا و ایادی آن دانست و تأکید کرد که به این ترتیب، علاوه بر وابستگی بیروت به بانک جهانی، تلاش می‌شود از خرید سوخت از ایران نیز جلوگیری شود.

یک ماه پیش و به دنبال فضاسازی صهیونیست‌ها، موضوع انعکاس رسانه‌ای انتقال گاز از سرزمین‌های اشغالی به لبنان کلید خورد. صهیونیست‌ها اعلام کرده بودند که امریکایی‌ها با انتقال گاز از فلسطین اشغالی به لبنان موافقت کرده‌اند. همان زمان، وزارت انرژی لبنان چنین ادعایی را تکذیب و اعلام کرد که توافقی که با مصر در این زمینه صورت گرفته، به روشنی نشان می‌دهد که منشا آن قاهره خواهد بود.

با این حال، هادی القبیسی، نویسنده و تحلیلگر لبنانی به طور کل چنین اقدامی را زیر سؤال برد و در شبکه اجتماعی توئیتر نوشت: «لبنان خودش در بستر آب‌های ساحلی منابع گاز دارد اما امریکا و انجمن‌های مردم‌نهاد دست‌پرورده آن می‌خواهند لبنان از اردن و مصر گاز بگیرند آن هم با قرض از بانک جهانی!» در ادامه این پیام آمده است که امریکا برای جلوگیری از خرید سوخت از ایران وعده گاز و برق از مصر و اردن را داد و الان مشروط به تعیین مرز به سود اسرائیل کرده است.

سیدحسن نصرالله، دبیر کل حزب‌الله لبنان نیز تصریح کرده بود، کشورش همانطور که تحریم نفتی امریکا علیه لبنان را به وسیله واردات فرآورده‌های نفتی از ایران و تحریم‌های قانون سزار امریکا علیه سوریه شکست داد، این‌بار هم اجازه نخواهد داد که این گاز وارد خانه‌های لبنانی‌ها شود.

گزارش یک

حامد خبیری

وین به «هسته سخت» رسید

بعد از یک دوره خوش‌بینی به پیشرفت مذاکرات
حالا همه طرف‌ها از لزوم احتیاط درباره قطعی بودن توافق صحبت می‌کنند

گزارش یک

مذاکرات در وین به هسته سخت رسیده؛ یعنی جایی که بعد از چند هفته گفت‌وگوهای رو به جلو، پیشرفت‌ها میلیمتری و سرعت محو شدن پرانتزهای اختلافی کمتر شده است. صرف‌نظر از اینکه وین منجر به توافق خواهد شد یا نه، در طبیعت همه مذاکرات، مراحل آخر سخت‌ترین مراحل است. سرعت مذاکرات بعد از یک دوره پیشرفت، در حالی کند می‌شود که توقعات برای حل و فصل سریع اختلافات بیشتر شده است.

بعد از چند هفته مذاکرات رو به جلو بین ایران با طرف‌های غربی، روسیه و چین در وین، حالا همه طرف‌ها می‌گویند که باید درباره اینکه مذکرات به نتیجه می‌رسد یا نه، احتیاط بیشتر به خرج داد. این چیزی شبیه «منحنی J» است که جیمز دیویس، محقق علوم سیاسی، آن را درباره تحولات اجتماعی توضیح می‌دهد. دیویس به جوامعی اشاره کرده که توقعات مردم بعد از یک دوره پیشرفت اقتصادی سریع افزایش پیدا می‌کند ولی در حالی که توقعات روندشان همچنان صعودی است، وقوع یک شوک منفی هرچند کوتاه مدت، منجر به نارضایتی می‌شود. مذاکرات در وین هم روندی مشابه را نشان می‌دهد. تقریباً همه هیئت‌های مذاکره‌کننده وین تا حدود یک هفته قبل، از پیشرفت مذاکرات صحبت می‌کردند و همین هم در افکار عمومی و به تبع آن در بازار منعکس می‌شد. سخنگوی وزارت خارجه امریکا همین چند روز قبل، چشم‌انداز توافق با ایران را مثبت خوانده و گفته بود: «توافقی که نگرانی‌های اصلی همه طرف‌ها را برطرف کند، امکانپذیر است.» میخائیل اولیانوف، مذاکره‌کننده ارشد روسیه پا از این هم فراتر گذاشت و از فاصله پنج دقیقه‌ای تا توافق خبر داد و سخنگوی وزارت خارجه ایران هم گفت: «مذاکرات پیشرفت خوبی داشته است». اما حالا به فاصله کمتر از یک هفته از شروع مجدد مذاکرات بعد از تنفس یک هفته‌ای، همه طرف‌ها از اهمیت محتاط بودن صحبت می‌کنند. دوشنبه شب یک خبرنگار از ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه امریکا پرسید که ما نظرات بسیار مثبتی را در مورد پیشرفت‌های انجام شده در وین از طرف جوزف بورل و نماینده روسیه در آنجا دیده‌ایم. آیا با این نظرات مثبت اتفاق‌نظر دارید؟ پرایس جواب داد: «باید بگویم که ما از نظر پیشرفتی که ممکن است در وین شاهد آن باشیم کمی محتاط‌تر [از جوزف بورل] خواهیم بود، دقیقاً به این دلیل که ما در مراحل پایانی مذاکره پیچیده‌ای با طرف‌های کلیدی هستیم.» سخنگوی وزارت خارجه امریکا گفته است: «واقعیت این است که این آخرین دوره تعیین‌کننده است که طی آن ما در موقعیتی خواهیم بود که تعیین کنیم آیا بازگشت متقابل به پایبندی به برجام یک احتمال باقی می‌ماند یا خیر.» البته سخنگوی وزارت خارجه امریکا توپ توقعات را به زمین ایران انداخته و گفته که ما «کاملاً به صورت شفاف تصریح کرده بودیم که با سرعت کنونی پیشرفت‌های هسته‌ای ایران، زمان کمی برای ما باقی مانده است و دقیقاً به همین دلیل است که در یک مقطع خاص، خیلی زود آن پیشرفت‌های هسته‌ای، مزایای برجام را از بین خواهد برد.» در حالی که توقف نشست کمیسیون‌های سه‌گانه مشترک در وین و افزایش رایزنی‌های دو و چندجانبه باعث شده که برخی منابع از بن‌بست در مذاکرات صحبت کنند، سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت خارجه ایران گفت: «بن‌بستی در وین نیست. مذاکرات همچون سابق برگزار می‌شود و رفت و برگشت‌ها بین هیئت‌ها در حال انجام است.» به گفته خطیب‌زاده «گفت‌وگوها وقتی به روزهایی می‌رسد که باید درباره مسائل جدی صحبت شود سخت می‌شود و قطعاً با یکسری کندهایی روبه‌رو است و نکاتی که همه طرف‌ها باید درباره آن تصمیم‌گیری کنند.»

■ تغییر شکل به رایزنی‌های دو و چندجانبه

اینکه وین در نهایت به توافق منجر خواهد شد یا نه، هنوز مشخص نیست ولی افزایش رایزنی‌های دو و چندجانبه، تأیید می‌کند که مذاکرات به هسته سخت برخورد کرده است. از جمعه قبل که کمیته‌های سه‌جانبه برگزار شده‌اند، تاکنون این کمیته‌ها برگزار نشده و شکل مذاکرات به رایزنی‌های دو و چندجانبه تغییر کرده است. میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در مذاکرات دست‌کم دو مرتبه به طور جداگانه با هیئت‌های ایرانی، اروپایی و امریکا ملاقات کرده است. دوشنبه شب هم ابتدا سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه با حسین امیرعبداللهیان تلفنی گفت‌وگو کرد و ضمن قدردانی از ابتکارات و رویکرد سازنده ایران بر ضرورت تداوم رایزنی‌ها و گفت‌وگوها بین طرف‌های مختلف مذاکرات وین برای بررسی متون و پیشنهادات و دستیابی به توافق تأکید کرد و بعد هم لیز تراس، وزیر امور خارجه انگلیس با امیرعبداللهیان تلفنی گفت‌وگو کرد. امیرعبداللهیان در این گفت‌وگو با اشاره به نزدیک شدن «مرحله حساس و مهم مذاکرات وین» لزوم جدیت و مسئولیت‌پذیری طرف‌های مذاکره‌کننده با ایران را مورد تأکید قرار داد. امیرعبداللهیان همچنین در گفت‌وگوی تلفنی با جوزف بورل، کمیسیونر سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت که به هیچ وجه از خطوط قرمز خود که مبتنی بر منطق و واقع بینی است، عقب‌نشینی نخواهیم کرد. وزیر خارجه ایران، بدون اشاره مستقیم به امریکا گفته است: «برخی شتاب‌زدگی‌ها، بازی تکراری با متن و عدم نمایش اراده جدی برای حصول به توافقی خوب و قابل‌اتکا در وین از سوی طرف غربی باعث تطویل غیرضروری مذاکرات شده است.» جوزف بورل، پس از گفت‌وگوی تلفنی با حسین امیرعبداللهیان برای احیای برجام ابراز خوش‌بینی کرد و در توئیتر نوشت: «به عنوان هماهنگ‌کننده برجام بر این نظرم که توافق در دسترس است. زمان انجام تلاش نهایی و رسیدن به مصالحه فرا رسیده است.»

■ ۹۸ درصد المیادین یا ۳۰ درصد رویترز؟

منابع ایرانی و غربی در وین، حالا با صراحت بیشتری از اختلافات باقی مانده در وین صحبت می‌کنند، ولی آماری که از اختلافات می‌دهند، متفاوت است. یک منبع نزدیک به هیئت مذاکره‌کننده غربی گفته که برای ۹۸ درصد از اختلافات در مذاکرات وین به راه‌حل رسیده‌ایم ولی رویترز از قول یک مقام ارشد ایرانی گزارش کرده که مذاکرات وین حدود ۳۰ درصد از مسائل دشوار هنوز حل نشده‌اند. با این حال، این مقام ایرانی گفته که رسیدن به توافق تا اوایل ماه مارس امکان‌پذیر است. یک دیپلمات غربی هم مدعی شده چنانچه همه چیز خوب پیش برود حصول توافق تا اوایل ماه مارس امکان‌پذیر است. ظاهراً بخشی از اختلافات به بحث سانتریفیوژهای ایران و همچنین تحریم‌هایی که ایران بر لغو آنها اصرار دارد. یک مقام ارشد ایرانی گفته که تهران خواستار آن است که به جای برچیدن سانتریفیوژهای پیشرفته بتواند سانتریفیوژها را در داخل ایران مهر و موم و انبار کند. رویترز همچنین به نقل از این مقام ارشد ایرانی گفته که تهران خواستار آن است که تحریم‌ها علیه ۳۰۰ نهاد و فرد که ارتباطی با توافق هسته‌ای ندارند رفع شوند.

«وانگ ونبین» سخنگوی وزارت خارجه چین گفته که در مرحله نهایی مذاکرات، همه طرف‌ها باید استقامت کنند، احترام متقابل را رعایت کنند، تفکر خلاقانه داشته باشند، اجماع کنند و برای پیشرفت در موضوعات باقی مانده تلاش کنند. او گفته که «همچنان مشکلات حائز اهمیتی باقی مانده که باید حل و فصل شوند» ولی تأکید کرد که امریکا به عنوان مقصر وضعیت کنونی، باید گام‌های بیشتری برای حل و فصل مشکلات موجود بردارد.

گزارش ۲

اروپا در برزخ اوکراین

به دنبال تشدید تنش و نگرانی‌ها از بی‌ثباتی بیشتر اوضاع در شرق اروپا بر سر اوکراین، صدراعظم آلمان پس از سفر به کی‌یف، به روسیه رفت تا با ولادیمیر پوتین دیدار کند. در میانه تنشی که بر سر اوکراین بالا گرفته، اروپا همه هزینه‌ها و فشارهای جنگ احتمالی را روی شانه‌های خود می‌بیند و از همین رو صدراعظم آلمان پس از دیگر مقامات اروپایی مهمان کاخ کرملین شده تا ببنید خواهد توانست اوضاع را در شرق اروپا از جاده جنگ منحرف کرد!

آسمان اوکراین این روزها هرچه که از هواپیماهای مسافری خالی می‌شود، از ترافیک هواپیماهای رهبران سیاسی اروپا پررونق است. روز دوشنبه هواپیمای «اولاف شولتز»، صدراعظم آلمان در فرودگاه بین‌المللی کی‌یف به زمین نشست تا «زلنسکی»، رئیس‌جمهور اوکراین در کاخ پرزرق و برق مژیریا در کنار رودخانه «دنیپیر» از مقام ارشد آلمانی میزبانی کند.

اقامت صدراعظم آلمان در کاخ «مژیریا» در مرکز کی‌یف چندان طولانی نبود و او خیلی زود پایتخت اوکراین را به مقصد مسکو ترک کرد تا روز سه‌شنبه با «ولادیمیر پوتین»، به عنوان یک طرف اصلی جنجال بر سر اوکراین دیدار و گفت‌وگو کند. این سفر در شرایطی انجام شد که طی هفته‌های اخیر ادعاها و اتهام‌زنی‌های امریکا و برخی دیگر از کشورهای عضو ناتو به روسیه درباره حمله قریب‌الوقوع به اوکراین بسیار خبرساز شده؛ هرچند مسئولان ارشد روس بارها آن را رد کرده‌اند.

■ اروپا در به در فرونشاندن تنش

اولاف شولتز، صدراعظم آلمان پیش از سفر به روسیه گفته بود: «فوراً در انتظار سیگنال‌های تنش‌زدایی از سوی مسکو هستیم. هرگونه تهاجم نظامی بیشتر، پیامدهای جدی برای روسیه خواهد داشت.»

چند روز پیش از صدراعظم آلمان، رئیس‌جمهور فرانسه نیز به مسکو رفته و با پوتین دیدار کرده بود. به این امید که بتواند آتش فزاینده جنگ لفظی میان رهبران مسکو و واشنگتن را سرد و خاموش کند. حتی «بوریس جانسون»، متحد نزدیک امریکا نیز حدود دو هفته پیش در نقش یک میانجی به اوکراین رفت و پس از دیدار با رئیس‌جمهور اوکراین با «ولادیمیر پوتین» گفت‌وگوی تلفنی کرد تا از شدت تنش‌ها در شرق اروپا بکاهد. با وجود این رفت و آمدها، اما تنش در شرق اروپا در بالاترین سطح خود قرار دارد و همچنان بوی بهبود از اوضاع اوکراین به مشام نمی‌رسد!

نکته قابل توجه در جریان سفر صدراعظم آلمان به روسیه خودداری این مقام آلمانی از تست کرونا توسط کارمندان طبی روسیه برای دیدار با ولادیمیر پوتین بود. اگرچه گفته شد که صدراعظم آلمان وسیله آزمایش کرونا برای خود و هیئت همراهش به مسکو برده، اما دست رد او به سیستم بهداشتی روسیه باعث شد میز مذاکره‌اش با پوتین شش متر طول داشته باشد و رهبران دو کشور با بیشترین فاصله ممکن با هم دیدار و گفت‌وگو کنند.

■ استقرار جنگنده‌های روسی در مرز اوکراین

همزمان با ادعای برخی مقامات غربی درباره حمله احتمالی روسیه به اوکراین، برخی تصاویر ماهواره‌ای از تحرکات نظامی جدید ارتش روسیه حکایت دارد. براساس گزارش‌ها، تصاویر منتشر شده از شرکت «مکسار» نشان‌دهنده ورود نظامیان جدید روس و استقرار بالگردهای تهاجمی، جنگنده بمب‌افکن‌ها و واحدهای زمینی جدید با آرایش تهاجمی است. تصاویر ماهواره‌ای این شرکت امریکایی حاکی از این است که یک گروه بالگردی در نزدیکی منطقه «دونوزلاز»، کمپ نظامی جدید در «یلنیا» و استقرار جنگنده‌های سوخو-۳۴ جدید در منطقه «پریمورسکو» است. وزارت دفاع روسیه البته دیروز گفت که بعد از پایان مانور نظامی بخشی از نیروهای خود را از مرز با اوکراین خارج کرده‌اند. دبیر کل ناتو گفته که هنوز شواهدی از خروج نیروهای روسی ندیده است.

از سوی دیگر، رئیس‌جمهور اوکراین، در سخنرانی تلویزیونی با شهروندان اوکراینی گفت که سازمان اطلاعات امریکا معتقد است حمله روسیه ممکن است به زودی رخ دهد. همزمان وزارت خارجه امریکا خبر داده که سفارت خود را در کی‌یف، پایتخت اوکراین، تعطیل کرده و تمامی فعالیت‌های دیپلماتیک سفارت به شهر «لویو» در غرب اوکراین منتقل می‌شود.

«بوریس جانسون»، نخست‌وزیر انگلیس هم روز دوشنبه درباره افزایش تنش در اوکراین هشدار داد و گفت که وضعیت به لبه پرتگاه رسیده است. به نوشته شبکه «اسکای نیوز»، جانسون گفت: «نشانه‌ها حاکی از آمادگی جدی روسیه برای حمله به اوکراین است.» «تراس» وزیر خارجه انگلیس هم گفته «پوتین در اوکراین متوقف نمی‌شود و اروپا در آستانه جنگ است.» «ژان ایو لودریان»، وزیر خارجه فرانسه نیز به کانال عمومی فرانس ۵ گفت: «همه عناصر برای ترتیب دادن حمله روسیه به اوکراین وجود دارد. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه می‌خواهد از حاکمیت و تمامیت ارضی اوکراین جلوگیری کند.»

تشدید تنش‌ها در شرق اروپا در حالی است که سخنگوی کرملین به سی‌ان‌ان گفته است ولادیمیر پوتین مایل به برگزاری مذاکرات در خصوص «تضمین‌های امنیتی» است. ولادیمیر پوتین دیروز بار دیگر گفت که خواستار عدم گسترش ناتو به اوکراین است و اینکه سلاح‌های تهاجمی در مرز روسیه مستقر نشود. کاخ کرملین در عین حال گفته که پوتین ادعای حمله به اوکراین را جوک می‌داند. «دیمیتری پسکوف»، سخنگوی کاخ کرملین گفت: «رئیس‌جمهور روسیه همیشه خواستار «مذاکره و دیپلماسی» بوده است. اوکراین تنها بخشی از مشکل است، مشکل بزرگ روسیه تضمین‌های امنیتی است.» سخنگوی کرملین همچنین افزود: «پوتین با جنجال‌های رسانه‌های غربی درباره حمله روسیه به اوکراین مثل شوخی و جوک برخورد می‌کند.»

در ورای همه این رخدادها گفته شده روسیه می‌خواهد استقلال کامل دونتسک و لوهانسک را به عنوان دو جمهوری مستقل اوکراین به رسمیت بشناسد. چیزی که از نیت احتمالی روسی‌ها برای اقدامات اخیرشان بیشتر پرده برمی‌دارد.

نگاه

دکتر سید رضا میرطاهر

داعش خلأ امریکا را پر می‌کند!

«ولادیمیر ورونکوف»، معاون دبیرکل سازمان ملل متحد در امور مبارزه با احیای داعش در سوریه، عراق و افغانستان هشدار داده و گفته که داعش همچنان تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی به ویژه با حضور ۶ تا ۱۰ هزار تروریست در سوریه و عراق است. او در گزارش خود به شورای امنیت گفته که درست است که داعش در سطح رهبری خود خساراتی را متحمل شده است، اما گروه‌های وابسته به آن سطح بالایی از فعالیت و حملات را در آفریقا حفظ کرده‌اند.

هشدار این مقام ارشد سازمان ملل درباره احیای داعش با توجه به افزایش فعالیت‌های تروریستی عناصر آن در افغانستان، عراق و سوریه معنا پیدا می‌کند. امریکا با آزاد کردن زندانی‌های داعش در سوریه و نیز کمک به داعشی‌ها در عراق و افغانستان در این باره نقش مهمی ایفا می‌کند. واشنگتن اخیراً در عملیاتی مدعی کشتن «ابوابراهیم القرشی» سرکرده داعش در استان ادلب سوریه شد ولی حالا با انتقال داعشی‌های زندانی از سوریه به عراق و پیوستن آنها به سایر داعشی‌های فعال در این کشور درصدد افزایش ناامنی و بی‌ثباتی در این کشور است. استاندار حسکه سوریه گفته که داعش یک طرح امریکایی است که هدفش ایجاد هرج‌ومرج، هراس و کشتار در کشورهای جهان و تخریب هدفمند آن است. «مصعب الحلبی» عضو پارلمان سوریه نیز گفته که سرویس‌های اطلاعاتی امریکا در حمله داعش به زندان حسکه که باعث فرار صدها زندانی شده بود، دست داشتند.

داعش در سال ۲۰۱۷ پس از چهار سال عملیات تروریستی گسترده در سوریه و عراق و اشغال بخش‌های عمده از این دو کشور متلاشی شد و شکست خورد، اما هنوز هسته‌ها و بقایای آن در عراق و سوریه علیه غیرنظامیان و نیروهای امنیتی عملیات می‌کنند. دولت عراق درسال ۲۰۱۷ با بازپس‌گیری کل قلمرو خود که حدود یک سوم از خاک این کشور بود، پیروزی بر داعش را اعلام کرد. ولی داعش هنوز هم در مناطق شمالی، شرقی و جنوبی عراق هسته‌هایی دارد که در دو ماه گذشته به حملات خود علیه غیرنظامیان و نیروهای امنیتی عراق به ویژه در مناطق بین استان‌های کرکوک، صلاح‌الدین و دیاله عراق عملیات‌های‌شان را تشدید کرده‌اند.

در مورد افغانستان نیز نقش امریکا در استقرار و عملیات داعش در این کشور غیر قابل انکار است. واشنگتن در چند سال اخیر به طور حساب شده‌ای از عناصر داعشی به ویژه در شمال افغانستان حمایت کرد. مقامات روسیه بارها گفته‌اند امریکا در راستای منافع و اهداف خود، انواع کمک‌های لجستیکی و تسلیحاتی را برای داعش مستقر در افغانستان فراهم می‌کند. به گفته سازمان ملل، پس از تسلط طالبان بر افغانستان حضور داعش در این کشور تقویت شده است. شمار نیروهای وابسته به داعش در افغانستان از ۲هزار و ۲۰۰ نفر که قبلاً تخمین زده می‌شد، پس از آزادی شمار زیادی از آنها از زندان‌های افغانستان توسط طالبان به حدود ۴ هزار نفر افزایش یافته است. «پیرمحمد ملازهی» کارشناس آسیا معتقد است که امریکا، جای خالی خود در افغانستان را با داعش پر کرده است. بدین ترتیب نه تنها صداقت امریکایی‌ها درباره مبارزه با داعش کاملاً زیر سؤال است، بلکه مشخص شده که بدون حمایت واشنگتن، داعش هیچ‌گاه قادر به ارتکاب جنایات خود در کشورهای عراق، سوریه و افغانستان نبوده و اکنون نیز در راستای اهداف خود به حمایت از عناصر این گروه تروریستی پرداخته است.

«سازمان اطلاعات خارجی» روسیه ۱۹ بهمن‌ماه در گزارشی با اشاره به تداوم غارت امریکا از منابع طبیعی سوریه فاش کرد واشنگتن برای تحریک گروه‌های تروریستی تکفیری در دمشق و لاذقیه و اقدام آنها علیه ارتش سوریه و متحدانش برنامه‌ریزی می‌کند: «امریکایی‌ها برای دستیابی به اهداف خود در سوریه فعالانه از تماس‌های نزدیک خود با به اصطلاح مخالفان مسلح و در واقع با گروه‌های افراط‌گرا استفاده می‌کنند. سازمان‌های اطلاعاتی ایالات متحده قصد دارند «سلول‌های مخفی» افراط‌گرایان را در شهر دمشق، منطقه مجاور آن و استان لاذقیه برای انجام اقدامات هدفمند علیه اعضای نیروهای دولتی سوریه و همچنین پرسنل نظامی روسیه و ایران فعال کنند.»

انتشار گزارش روسیه درباره اهداف و اقدامات جدید امریکا علیه سوریه با توجه به ناکامی محور غربی-عربی در زمینه سرنگونی دولت قانونی سوریه و شکست‌های مکرر گروه‌های تروریستی مورد حمایت امریکا و شرکای اروپایی و عرب آن در مقابل ارتش سوریه و کشورهای حامی آن معنا پیدا می‌کند. امریکا در دوره ریاست جمهوری باراک اوباما با هدف سرنگونی دولت قانونی بشار اسد و تضعیف محور مقاومت از گروه‌های تروریستی حمایت کرد. در مرحله بعد دولت اوباما به بهانه مبارزه با گروه تروریستی داعش که خود پایه‌گذار و حامی اصلی آن بود، عملیات هوایی و زمینی را در سوریه از سال ۲۰۱۴ آغاز کرد و به استقرار نظامیان امریکایی در این کشور پرداخت. دونالد ترامپ هم ضمن حفظ حضور نظامی غیرقانونی امریکا در سوریه به بهانه مبارزه با داعش، عملاً به اشغال بخش‌هایی از خاک سوریه و غارت نفت این کشور پرداخت. نیروهای امریکایی در مناطق شرق سوریه که محل میادین و تأسیسات گازی و نفتی این کشور است حضور داشته و نفت سوریه را به یغما برده و از طریق خاک ترکیه آن را خارج می‌کنند.

اکنون نیز دولت بایدن بی‌اعتنا به اصول و موازین بین‌المللی به ویژه حق حاکمیت و تمامیت ارضی سوریه و بدون مجوز شورای امنیت سازمان ملل، نه فقط حملات هوایی علیه اهداف مختلف مرتبط با محور مقاومت در سوریه را ادامه می‌دهد بلکه درصدد احیای تروریسم در این کشور با هدف ضربه زدن به نهادهای امنیتی و نظامی سوریه و شرکای آن است. دولت بایدن همان سیاست زورمدارانه و مخرب دولت ترامپ را در قبال سوریه دنبال می‌کند. در عین حال واشنگتن که به شدت نگران عادی‌سازی روابط سوریه با دیگر کشورها است با تلاش برای بی ثبات‌سازی سوریه به دنبال اخلال در این روند است. به ویژه اینکه حتی کشورهای عرب متحد امریکا که قبلاً در جبهه واحدی در راستای سرنگونی دولت قانونی سوریه عمل می‌کردند، با تغییر آشکار در رویکرد قبلی خود به احیای روابط دیپلماتیک و اقتصادی خود با دولت بشار اسد پرداخته‌اند. امارات، بحرین، عمان سفارت‌های خود را در دمشق بازگشایی کردند و عربستان سعودی نیز به رایزنی‌ها برای عادی‌سازی روابط ادامه می‌دهد. عادی‌سازی روابط سوریه با عراق و لبنان نیز در جریان است.

امریکا که در دو دهه گذشته پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ داعیه‌دار مبارزه جهانی با تروریسم شده و در این راستا به لشکرکشی به افغانستان و عراق پرداخت، از سال ۲۰۱۱ نقشی اساسی در شکل‌گیری و گسترش تروریسم در سوریه داشته و اکنون نیز خواهان استفاده ابزاری از سلول‌های تروریستی در راستای بی ثبات‌سازی سوریه است. «سعید فارس السعید» کارشناس امنیتی سوری می‌گوید: پایگاه‌های نظامی امریکا در سوریه همچنان با پول و سلاح از گروه‌های تروریستی حمایت می‌کنند. در واقع واشنگتن نه فقط به مانع‌تراشی در مسیر حل و فصل سیاسی بحران سوریه ادامه می‌دهد، بلکه از گروه‌های تروریستی استفاده ابزاری کرده و آنها را به نبرد علیه دولت قانونی سوریه تحریک می‌کند.